

སྐ་རྒྱ་ཆ་སིར་བསྐྱོད་པའི་ཟིན་ཐོ།

གིས་ཆོང་ལྡང་ལྷུག་གིས་བརྩམས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆེན་པོ་།

SJRB-0318

འབར་ལྷན་འཕུལ་གྱི་པར་ཆ་རང་མོར་བཞག་ཡོད།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༠༧༥ ལོའི་རྒྱ་གཉིས་པར་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས།

༡༠༩༩ རྒྱ་ཏུག་པར་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་བྱ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་བྱ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

ཕ་ར་རྒྱ་སིར་བརྒྱད་པའི་ཟིན་ཐོ།	༡
༡ འབྲས་སྤངས་ནས་ལམ་ལ་ཆས་པ།	༩
༢ མེ་འཁོར་བརྗེ་བོ་བརྒྱབ་པ།	༧
༣ ཕ་ར་རྒྱ་སིར་བསྐྱབས་པ།	༡༡
༤ དགེ་བཤེན་རྣམ་པ་ལའི་རྣོ་རིང་།	༡༤
༥ ཁྲོམ་སྤང་གི་བོད་ཡིག་	༡༦
༦ འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་ཡིག་རྒྱུང་།	༡༨
༧ བྱ་མགོན་སྟོན་ཟླ་བའི་ཕོ་བྲང་མཇལ་བ།	༢༡
༨ གརྒྱའི་འགྲམ་གྱི་བསམ་གཞིགས།	༢༤
༩ མཇུག་བསྟུ་བ།	༢༥

མ་ར་རྒྱ་མིར་བསྐྱོད་པའི་བྱིན་མོ།

༼ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆེས་༥ ནས་ ༡༥ བར༽ མོག་མའི་སྐོར་སྐོར། དེ་ཡང་
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གང་ཉིད་མོག་མར་ཡུལ་ལུ་མ་ཤེ་འི་སྐྱོད་ཆེལ་
དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་ནས་མཐར་གནས་རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་སྐྱེ་བྱ་ངན་ལས་མ་འདས་བར་
ཁྱི་མཛད་ཆེན་དག་ཡུལ་གང་དང་གང་དུ་བསྟན་པའི་གནས་ཤུལ་ལ་མཛལ་སྟོར་དུ་
འཕྱོ་བ་ནི་སྟོན་པ་གང་གི་རྗེས་འབྲུག་པ་སྤྱི་འཇུག་གྲུང་གྲུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱེད་སྟོ་
རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ། ལྷག་དོན་ཅུ་ཆོའི་མོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་པ་མེས་ནས་
བརྒྱད་པའི་གོམས་སྟོལ་གཤེས་ལ་བསྟོས་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་ཁྱེད་སྟོ་དེའི་ཆེད་དུ་ཅུ་ཆོའི་མེས་པོ་སྤྱ་མ་དག་གིས་གྲུང་རིང་གྲུང་རིང་
ནས་སྤྱིན་དཀར་མོད་དང་ས་ནག་འདྲེ་ལ་བཅལ་ཏེ་གྲུང་གྲགས་སྟོང་ཆོ་དུ་མའི་ལམ་
ཐག་དཀའ་བའི་ཆེགས་ལ་བརྒྱས་ཏེ་ཡོང་ཡོད་ལ། དུས་ད་ལྟའང་ལོ་རེར་དཀའ་བའི་
ཆེགས་དང་དཀོན་པོའི་རྒྱ་ལ་མ་འདྲེས་བར་སྤྲད་ནས་སྟོད་དང་། འར་ནས་བྱང་
བརྒྱད་དེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་མཛལ་དུ་འཕྱོ་མཁན་གྱི་མོད་མིའི་ཁ་
གངས་ནི་རྒྱ་བ་ཡར་ངོ་བཞིན་འཕེལ་ཅིང་མང་བའི་ཆོད་དུ་མཆིས།

ཡིན་ནའང་། མང་ཆེ་བས་སྤར་ལྟར་གྱེན་རྒྱ་བས་འཕྲོ་བ་ཤིག་དང་ཕན་ཡོན་ཡོད་
ཤིག་གི་དག་སྤར་ཅན་སྤངས་ཏེ་བཅོམ་ཆག་ཞིག་རལ་གྱི་མཁར་ཤུལ་རེར་མགོ་བོ་

གཏུགས་ཅམ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལས། ཉམས་ཞིབ་དང་བསམ་དཔྱད་རང་བཞིན་གྱིས་
སྒྲུ་བྱ་དང་ཤོག་བྱ་བ་བྱང་སྟེ་མཐོང་སྣང་གི་སེམས་ཚོར་ཡི་གེར་སྟེབ་མཁན་ནི་ཏ་ཅང་
དགོན་ལ། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་དུ་འང་ཆག་ལོ་ཚོས་རྗེ་དང་འབྲམ་པོ་དག་ཚོས་ལྟ་
བུའི་སྒྲེས་ཆེན་ཉི་མ་ལྟ་བུ་རེ་གཉིས་ཤིག་ལས་གཞན་སྤྱི་ཡུང་གནས་འདིར་བཞུད་
པའི་ལམ་ཡིག་དང་ཟིན་ཐོའི་ཤོག་ལྟེ་ཁ་ཆང་བ་ཞིག་ཏུ་ཚོ་བྱི་རབས་པའི་མིག་ལམ་དུ་
བསྟུངས་པ་ནི་ལྟག་ཏུ་དགོན།

སྤྱིར་བོད་པ་ཚོར་གནས་གང་དུ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་འབྲུལ་བཞུད་སྐབས་རང་གི་
མཐོང་ཐོས་ཕྱོད་བ་ཟིན་ཐོར་འདེབས་པའི་གོམས་གཤེས་མེད་པ་ནི་ཏུ་ཚོའི་ཞན་ཆ་
དང་མིག་སྤེལ་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། གནའ་ནས་ད་བར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་
ལེགས་ཆ་ཚུར་ལེན་བྱ་མ་བྱུབ་པའི་དཔེ་མཚོན་ངོ་འཕྲོད་སྒྲུབ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
འདིས་ཏུ་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་སྤྱི་ལོ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱི་དུག་གི་སྤང་ཚུལ་སྟོན་སྒྲེས་
སྤྱི་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན་པའང་འབྲུལ་བཞུད་བྱེད་སྒྲུབ་ཞིག་རེད།

ཟིན་ཐོ་ནི་ཟིན་ཐོ་སྟེ་གཞུང་ལུགས་ག་གེ་མོའི་ལྟ་བུའལ་ཉན་བསམ་སྦྱོར་བརྟེན་
བྱས་པའི་མང་གཞི་དང་གྲུབ་འབྲས་མི་དགོས་ལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེ་གེ་མོའི་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་
གཞི་ལས་བརྒལ་མི་ཆོག་ལྟ་བུའི་མཆམས་ཆོགས་མེད་པར་རང་གི་དངོས་མཐོང་
ཕྱོད་བས་བསྐྱུན་པའི་སྐབས་ཐོག་གི་ཚོར་སྣང་དང་བསམ་གཞིགས་ཡི་གེར་བསྟེབས་
པ་ཞིག་ཡིན་ཆོག་ལ། ཡིད་འོང་ཆོག་སྦྱོར་གྱི་སྟོན་ཆ་དང་མཇུག་སྒྲུ་ཅལ་གྱི་མཛེས་
ཉམས་ཡོད་མེད་ཅི་ལྟར་ཡང་ཉམས་ཞིབ་རང་བཞིན་གྱི་ཟིན་ཐོ་ལེགས་པོ་ཞིག་
འབྲིངས་ཆེ་དེ་མ་འོངས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ཡིན།

འགའ་གས་ལ་བལྟས་ན་གནས་སྐྱོར་བྱ་བ་ནི་སྟོན་ལམ་འདེབས་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པ་འདྲ་ལ། འགའ་གས་ལ་བསམ་ན་གནས་སྐྱོར་བྱ་བ་ནི་མ་ཟུ་བཙན་པའི་བག་
ཆགས་ཤིག་གི་སྒྲུལ་ཤྱགས་ཀྱིས་བསྤངས་འོང་བ་ལས་གཞན་དམིགས་དོན་འཆར་
སྟོ་གང་ཡང་མེད་པར་སྟུག།

ཁོ་བོས་གནས་སྐྱོར་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་གི་བཤུལ་ལམ་ལ་རྗེས་འདེད་བྱ་
བ་དང་འདྲ་བར་སྐབས་ཤིག་གི་ཆག་འཛིག་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་འཁེལ་ལ་བསམ་ཞིབ་
དགོས་པར་འདོད་ལ། མིག་སྒྲུལ་བཙན་ཆག་ཞིག་རལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡི་གེར་བསྐྱབས་ཏེ་
ཅི་ཞིག་གི་རྒྱ་ཆ་རུ་གསོག་ཉར་མཁོ་སྒྲུབ་དགོས་པར་མཐོང་། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་
དང་བསམ་ཚུལ་དེས་བསྤངས་ཏེ་རང་ཉིད་ལ་གཞི་ཅིའི་དཔྱོད་ཤེས་བསམ་གཞིགས་
ཀྱི་མཐོང་རྒྱ་དང་ལྟོག་པོ་ཡིད་འགྲུགས་ཀྱི་བྱས་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་བལྟས་པར་ཐངས་
འདིར་ཡུལ་ཁ་ར་རྒྱ་སིར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་ཆོར་མཐའ་དག་ཡི་གེར་བསྐྱབས་ཏེ་
ལྟོག་མཁན་ཁྱི་སྟོང་གི་སྒྲུབ་སྤར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཞིག་འཁྲབ་འདོད་པ་ཡིན།

༡ འབྲས་སྤངས་ནས་ལམ་ལ་ཆས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༥ རེས་གཟའ་པ་སངས། ཞོགས་པའི་དུས་ཆོད་
བརྒྱད་དང་བྱེད་ཀའི་ཐོག་ང་ཆོ་འབྲས་སྤངས་ནས་རྟོག་ཐོན་གྱིས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་ཅུ་
གྱི་ལམ་ཐག་བརྒྱད་དགོས་པའི་ཉོ་ལི་(Hubli)ཐོང་ཁྱེར་དུ་སྐྱེས།

ཉོ་ལི་(Hubli)ནི་ང་ཆོ་དང་ཐག་ཉིད་གནས་བྱུང་དང་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་
ཡོད་པའི་ཐོང་ཁྱེར་དེ་ཡིན་ལ། ང་ཆོ་མེ་འཁོར་དང་གནས་བྱུར་བསྐྱད་དེ་ས་གང་ཞིག་

ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་རྟོབ་ལི་(Hubli)གྲོང་ཁྱེར་ལ་འགྲོ་དགོས་པས། བོད་
པའི་སྐྱ་གཞིར་འབྱུང་སྐྱེལ་རྒྱུ་ལས་འཁོར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་འབྲས་སྤྲངས་དང་རྟོབ་
མིའི་བར་ཉིན་ལྷར་འགྲོ་ཡོང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

རྟོབ་ལིར་སླེབས་རྗེས་དམིགས་བསལ་བྱ་བ་ཅང་མེད་པས་ཉི་མ་གཞིར་ཐབས་
ཡག་ཤོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་བྱ་ཁང་དུ་སོང་ནས་བཞག་ཉུལ་རྒྱ་དེ་རེད། ཉེ་བའི་ལོ་འདི་
འགར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོད་ལྷན་ཨང་སྤྱིག་ཅན་(Unicode)ཀྱི་བོད་ཡིག་གིས་བོད་ཀྱི་
བྱ་བའི་ཡིག་གཟུགས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་གྱི་འགག་འཕྲང་ཡོངས་སུ་
བརྟེན་པ་ནས་བཟུང་གོ་ལའི་ཉིན་སྤིབ་གང་སར་བོད་ཡིག་གི་བྱ་ཆོག་ལས་མིན་ཆར་
རྗེས་ཀྱི་ཤ་མོ་བརྟོན་པ་ལྷར་གྱུར་ཡོད་ལ། བྱ་ཁང་གང་དུ་སོང་ཡང་བོད་ཡིག་ཅན་གྱི་
བྱ་ཆོག་སྐྱོག་མི་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་པས་ངོ་མ་ཡིད་སློབ་ཞིག་རེད།
དེ་བས་ང་ལ་མཆོན་ན་ནས་རྒྱན་བྱ་ཁང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་དཔེ་སྐྱོག་ཁང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་
དང་ཅི་ཡང་འདྲ་བའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་ཀྱིན་ཡོད།

ཉིན་གྲང་རང་གི་འགྲོ་རོགས་ཆོ་དང་ལྷན་དུ་གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་ཆུ་འོད་གསལ་
མགོན་ཁང་(Moon light Hotal)ཞེས་པར་བཅ་མ་བཟའ་བར་བྱིན། ཆུ་འོད་
གསལ་མགོན་ཁང་ནི་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་། རྒྱན་དུ་བོད་པ་ཆོ་
འདུ་འཛོམས་ཆེ་སའི་རྒྱ་གར་བའི་བྱ་ཁང་ཞིག་ཡིན་ལ། རྫོ་བྱང་དུ་(Moon light
Hotal)ཞེས་བྲིས་པ་ནི་ཆུ་འོད་གསལ་མགོན་ཁང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་
པས་འདིར་དེ་ལྷར་བྲིས་པ་ཡིན།

དེ་རིང་ཡང་སྤར་བཞིན་འདུ་འཛོམས་ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་ཁར་མང་ཆེ་བ་གྲུ་བ་རེད།

ཆེད་དུ་ཟ་ཁང་འདིར་འགྲོ་བ་ནི་མང་ཆེ་བ་ཤ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་འདྲ། སར་བལྟས་
ཆོད་ཀྱིས་གྲུ་བ་པལ་ཆེ་བས་དོགས་འདྲེས་དང་འཆོར་སྤང་གང་ཡང་མེད་པར་བྱ་ཤ་
སོགས་ཤ་རིགས་རྒྱང་བའི་ཟས་ལ་ཉེབ་ཀྱིས་རོལ་གྱིན་པ་ནི་གྲུ་བ་སྤྱིའི་མཆན་མཐོང་
ལ་བསམ་ཆེ་རུང་ཟད་དོགས་མི་བདེ་བ་ཞིག་རེད་ལ། ཉེ་བའི་ལོ་འདི་འགར་རྒྱ་གར་
གསར་ལམ་ཁག་ཅིག་དུ་བོད་པའི་གྲུ་བ་ཆོར་སྤོལ་བཟོད་དན་བགང་བྱས་པའི་གནས་
ཚུལ་བསྟན་མར་ཐོན་པ་དང་།

ས་ཁུལ་འགར་བོད་པའི་གྲུ་བ་ཆོར་སྤོལ་མི་ལེགས་པ་འདྲིན་པའི་རྒྱ་གར་བ་
ཆོས་བོད་པའི་གྲུ་བ་ཆོར་''ཁྱི་དམར་བོ''ཞེས་མིང་འདོགས་བྱས་དང་བྱེད་ཀྱིན་པའང་
ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་རེ་མཐོང་བས་ལོས་ཡིན་འདོད། འདི་ནི་ཟ་ཁང་འདི་ནས་སློ་བུར་དུ་
བཞུགས་པ་ཞིག་མིན་པར་ཕྱིའི་རྒྱུན་འགའ་རེས་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་པའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་
བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་། བསམ་ཚུལ་ནི་བསམ་ཚུལ་ཙམ་ལས་བསམ་
ཆོད་རང་གི་འདོད་ཐོག་དུ་མི་འགྲོ་བའམ་འགྲོ་དཀའ་བ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་ར་སྤོད་
སླ་བ་ཡིན།

ཡིན་ནའང་། དུས་ཀུན་གཞན་གྱི་སྤྱོད་སྤྲོ་བགང་བར་མཆུ་སྟག་སྟག་དང་སྐད་
འགྲགས་འགྲགས་བྱེད་ལ། རང་གི་ཐོག་ལ་བབ་ཆེ་ཁུ་སིམ་སིམ་དང་སྒྲོག་སྟངས་སྟངས་
བྱེད་པ་ནི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་གཏན་ནས་མི་མ་སྟན་པས། རང་གིས་གང་སྤྱོད་
དུ་མཐོང་བ་དེ་ལས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་བརྒྱལ་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་གཡས་
ནས་སྤྱལ་མི་སྟབས་ལ་གཡོན་ནས་བཞིག་མི་སྟབས་པར་ནས་ཡང་ཨ་འཐས་སུ་འདྲིན་
གྱིན་ཡོད། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་བོས་ཟ་ཁང་འདིར་རང་གི་འགྲོ་རོགས་ཆོ་དང་མ་བསྟན་པར་

ལོགས་སུ་དཀར་ཟས་རིགས་ཀྱི་ཟ་མ་སྟབས་བདེ་ཞིག་མངགས་ཏེ་ཐོས་པ་ཡིན།

ཕྱི་ངོ་དུས་ཚོད་གཉིས་དང་བྱེད་ཀྱི་ཡོལ་རྗེས་ང་ཚོ་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སུ་
ཆས། ཅུང་ཙམ་སྐྱུག་རྗེས་ད་གཞོད་མེ་འཁོར་སྟེབས་ཤིང་མི་ཚོགས་ཀྱི་འཆང་ཁའི་
ཁྲོད་ང་ཚོ་མེ་འཁོར་ལ་བུད་དེ། རང་རང་ལ་གཏན་འཁེལ་བའི་འདུག་སྟེགས་བཙལ།
སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་དང་མེ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་འཁེལ་བའི་སྐྱ་བ་ཏྱ་ཅང་མང་པོ་འདུག་
མོད། ང་ཚོ་པལ་ཆེ་བར་སྡོན་ནས་གཏན་འཁེལ་བའི་འཛིན་བྱང་ཉལ་སྟེགས་ཙན་རེ་
ཡོད་པས་འཆང་ཁ་འབྲོག་ཅོད་བྱེད་མི་དགོས་པར་རང་ཉིད་གང་དུ་འཁེལ་བའི་འཁོར་
སྐམ་དུ་སྟོད་ཀྱིས་འཇུག་ཆོག།

ང་དང་ངའི་འབྲོ་རིགས་ཚོས་འཁོར་སྐམ་ཨང་བདུན་པའི་(S7)ནང་དུ་འཁེལ་
བའི་རང་རང་གི་ཉལ་སྟེགས་ཨང་གུངས་བཙལ་ཏེ་བསྟར། ཅང་མ་འགོར་བར་རྣ་ལ་
གཟན་པའི་དུང་སྐྱ་དང་བཙས་མེ་འཁོར་ལམ་ལ་ཆས་སོང་།

མེ་འཁོར་སོང་བ་དང་མཐོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཉལ་སྟེགས་སྟེང་གཉིད་
ཁྱག་པ་དང་། དེབ་སྟོག་པ། ཡང་ན་ངོ་ཤེས་མིན་གྱི་མཐོན་པོ་ཚོ་ལ་ཁ་བརྟེན་བྱེད་པ་
སོགས་བྱས་ཏེ་དུས་ཚོད་འབྲོལ་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་མེ་འཁོར་ནང་གི་སྒྲིང་ཚུལ་སྦྱིར་
བཏང་བ་ཞིག་ཡིན།

དགོང་སྟོད་མཆམས་ལ་ངའི་འཁྲིས་སུ་ང་ཚོ་དང་འདུག་སྟེགས་མི་གཅིག་པའི་མི་
ཞིག་སྟེབས་བྱུང་། བར་བལྟས་ཚོད་ཀྱིས་ཁ་ཁྱག་ཁྱག་གིས་ཅི་ཞིག་འདོན་གྱིན་པ་
དང་། རོ་གདོང་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་བོད་པ་ཞིག་ལོས་ཡིན་སྟམ་པ་ཞིག་རེད།

ངས་ཚོད་ཚོད་ལ་“ཁྱོད་རང་གང་ནས་ཡིན་”ཞེས་དྲིས་པར་ཁོས་ཕྱིར་ཉིན་སྐད་

ཀྱིས་“གོ་གི་མི་འདུག”་ཅེས་ཟེར། ངས་ཉིན་སྐད་ཐར་ཐོར་ཞིག་ཤེས་པས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཡང་མ་ཐོགས་པས་ཡུད་ཅམ་རིང་ང་གཉིས་ཀྱིས་པན་ཚུན་ལ་གོ་བར་སོགས་གང་ཡང་མ་འཛོད།

བར་མཆམས་ཤིག་ལ་ཁོའི་སྐད་ཆའི་ཁྲོད་ནས་རྟ་དབང་དགོན་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཐོས་པས་ངས་སྒྲར་ཡང་“ཁྲོད་རང་རྟ་དབང་ནས་ཡིན་ནམ་”་ཞེས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། ཁོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ཆོར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བར་ལ་མགོ་བོ་གཡུག་གཡུག་ཅམ་བྱས་པས་ད་གཟོད་ངས་ཁོ་མོན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གཞི་ནས་ཤེས་སོང་། ཁ་བར་ཞིག་བྱ་དགོས་པར་འདོད་དེ་ང་ཆོ་དང་གྲ་ཆང་གཅིག་པའི་མོན་པའི་གྲ་བ་ཞིག་ཆེད་དུ་སྐད་བཏང་སྟེ་དེད་གཉིས་བར་ལ་ལོ་རྒྱ་བྱེད་དུ་བརྩལ་བ་ཡིན། ང་ཆོས་མོན་པའི་སྐད་ཆ་ལ་གཟབ་ནན་ཀྱིས་མཉན་ཆེ་བོད་སྐད་ཀྱི་བར་མང་བོ་ཞིག་འདྲེས་འདུག་པ་ཤེས་ལ། བཤད་ཀྱིན་བཤད་ཀྱིན་གོ་བར་བྱེད་དེ་མི་འཛོད་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད།

ཁོས་“ངའི་མ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྐད་བཤད་ཤེས་མོད། ངས་བོད་སྐད་མི་ཤེས་ལ་བོད་ཡིག་དེ་བས་ཀྱང་མི་ཤེས་”་ཟེར། ཚུ་ལ་འདི་ནི་ཁོ་གཅིག་བྱ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བོད་དང་འབྲེལ་བ་ཆེས་ཟབ་པའི་ལ་དྲགས་དང་འབྲས་ལྗོངས། མོན་པ་སོགས་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རབས་ཀྱན་པ་ཀྱན་པ་ཆོས་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་ཤེས་ལ། མི་རབས་གསར་བ་གསར་བ་ཆོས་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་གཏན་ནས་མི་ཤེས་ཀྱང་། ཁོ་ཆོའི་སྐད་ཆའི་ནང་དུ་ག་ལེར་མཉན་ཆེ་བོད་སྐད་ཀྱི་བར་སྤར་ཆག་པ་མང་བོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདིས་ང་ཆོས་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་ཕག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོ་གཞོང་ཞིག་མཐོང་སྟབས་པ་ཡིན།

མོན་ཡུལ་ནི་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཐེང་བྱུག་པ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲུངས་
ཡུལ་དང་། སྡོན་བོད་བཅན་བའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་བསྟོན་མེད་
ཅིག་ཡིན་ལ། སྤུས་སྤྱིད་སྐྱོང་དགའ་ལྗན་པོ་བྱང་བའི་སྐབས་ཀྱང་མོན་ཡུལ་ཆོ་ལྗེད་
སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པོ་སྟོ་ཁའི་མཚོ་སྐྱོད་གི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལོ་ལྟར་
བོད་གཞུང་ལ་དབྱ་འབྲུལ་ཁལ་འཇལ་བྱས་སྟེང་བ་པོ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་ཁག་ཏུ་ཉ་ཅང་
གསལ།

ཁོ་བའི་བསམ་པར། འུ་ཆོའི་ད་ལྟའི་ཕྱི་ཡུལ་ནས་འཆར་ལོངས་བྱུང་དང་འབྱུང་
བཞིན་པའི་ཕྱི་སྟོད་བོད་སྤྲུག་ཆོས་ཀྱང་རང་གི་པ་མེས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་
པ་འདི་མི་རིང་འདི་ལྟར་བརྒྱུག་འགྲོ་བར་འདོད་ལ། ད་ལྟའི་མི་རབས་འདིའི་རྗེས་མ་
རྗེས་མའི་རག་ཏུ་རང་འབྲུག་ཀྱིས་ང་ཆོས་གོ་མི་ཐུབ་པའི་སྐད་ཆ་ཡ་མ་བྱུང་ཞིག་
སྟེབས་མི་སྤྱིད་པ་གཏན་ནས་མིན་པ་སོགས་ལ་བསམ་སྟོ་འབྲུག་ཅུ་བ་བཏང་ཆོ་ལུས་
སེམས་ཡོངས་ལ་ཆ་བེར་བེར་གྱི་འཚུ་བ་ཤ་བསྐྱངས་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། ལོ་རྒྱ་བརྒྱད་
ནས་མོན་པ་དེ་དང་ཁ་བརྒྱད་ཅུ་བྱས་རྗེས་ད་གཟོད་དགོང་ཟས་བཟའ་བར་
བརྩམས།

ང་ཆོས་དགོང་ཟས་ཟོས་རྗེས་རང་རང་གི་ཉལ་སྟེགས་སྟེང་བུད་ཅིང་སྟོག་སྟོན་
གཟིམས་ཏེ་ཉལ་འགོ་ཚུགས་པོ་ད། མེ་འཁོར་གྱིས་མཆོམས་དང་བར་མ་ཆད་པར་སུ་
མ་ཐུད་དུ་མཐུན་ནས་མཐུན་ཞིག་སྟེག་གིན་འདུག།

༡༠༡༡། ༡ ། ༢ ། དགོང་མོར་མེ་འཁོར་དུ།

༡ མེ་འཁོར་བརྗེ་བོ་བརྒྱབ་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༩ ཉིན། དེས་གཟུང་སྤོང་བ། རྣམ་གསལ་ལ་མེ་གསལ་བའི་མཆོམས་དེར་སྒོ་བྱར་དུ་ང་ཆོའི་འགྲོ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ལེན་(Kalyan) ལ་སྤེབས་སོང་ཞེས་སྐད་བརྒྱབས་པ་དང་གཉིད་ལས་དཀྲོགས་སོང་།

འཆབ་འཛུབ་ངང་མེ་འཁོར་ལས་ཕྱི་ལ་བྱད། ཀྱི་ལེན་(Kalyan)ནི་མཁས་དབང་དགོ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར། “སྤར་ཨོ་རང་ག་བད་ནས་རེ་ལི་ལྷགས་ཏེ་མན་མཌ(Manmad)དེ་ནས་ཀལ་ཡན་(Kalyan)ལ་སྤེབས་”ཞེས་བ་དེ་ཡིན་ལ། ང་ཆོའི་མེ་འཁོར་བརྗེ་བོ་རྒྱག་སའང་ས་ཆོགས་འདི་ཡིན།

རྟོག་ལི་ནས་ཐད་ཀར་ཕ་ར་རྒྱ་སིར་བསྐྱོད་བའི་མེ་འཁོར་མེད་བས་ས་ཆོགས་འདི་ནས་མེ་འཁོར་བརྗེ་བོ་བརྒྱབས་ཏེ་ད་གཟོད་ཐད་ཀར་ཕ་ར་རྒྱ་སིར་བསྐྱོད་དགོས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་། ཉིན་གྲང་དུས་ཆོད་དང་བོ་བར་དུ་ཕ་ར་རྒྱ་སིར་འགྲོ་བའི་མེ་འཁོར་མེད་བས་གཙང་སྤྱས་དཔེན་ཞིང་མི་ཆོགས་མང་བའི་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་འདི་ནས་དུས་ཆོད་མི་སྤྱེལ་རང་སྤྱེལ་བྱུང་།

ཀྱི་ལེན་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲགས་ཅན་གྲོང་ཁྱེར་སུམ་བྷེ་དང་ཐག་ཉེ་བས་ང་ཆོའི་འགྲོ་རྒྱས་ཁ་གསལ་ཤིག་དེར་འབྲམ་དུ་འགྲོ་སོང་།

སུམ་བྷེ་(Mumbai)གྲོང་ཁྱེར་ནི་ཉེ་བའི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་གོ་གྲགས་ཅན་གྲོང་ཁྱེར་བཅའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་ཆོང་དོན་ལྷེ་གནས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གྲང་ཡིན། གྲོང་ཁྱེར་འདི་ལོ་“སན་རྩེ་ཡ་སྤན་རྩེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གླིང་ཀ”(Sanjia Gandhi National Park)”ཞེས་བ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་མཆོམས་སུ་བོད་བ་

ཆོས་བྱུང་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་སྐུ་ཕྱག་ཏུ་དོས་འཛིན་པའི་དོ་མཆར་བའི་བྲག་ཕྱག་མང་
བོར་མཇུག་དུ་ཡོད།

བོད་པ་ཆོར་བྲག་ཕྱག་དེ་དག་བྱུང་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་སྐུ་ཕྱག་ཡིན་པར་ཁུངས་
གསལ་བོ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་མོད། གོ་ལོ་ཐོས་ལོ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་ཉེ་གནས་
མཇུག་དུ་འགྲོ་མཁན་ཉ་ཅང་མང་ལ། ཁོ་བོ་ཡང་བྱི་ལོ་༡༠༠༡ ལོར་དངོས་སུ་བྲག་
ཕྱག་འདི་ལ་མཇུག་དུ་འགྲོ་ཁྱོད། ཡིན་ནའང་། སྐབས་དེར་ཚུ་སྣ་གར་འཕྲིད་ཀྱི་བློན་
བོའི་ངང་ཚུ་ལ་ལྟ་བུས་བྲག་ཕྱག་དེ་དག་ལ་མཇུག་ཅན་གྱི་ལོག་ཡོང་བ་ཡིན།

ཉེ་བའི་ཆར་གཞོན་སྐྱེས་ཙོམ་པ་བོ་སྐྱེས་སར་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཙོམ་སྐྱེག་བྱས་པའི་
“རྒྱ་གར་ནང་པའི་གནས་ཡིག་” ཅེས་པར་བྲག་ཕྱག་འདིའི་མིང་ལ་ཀན་ཉེ་རིའི་བྲག་
ཕྱག་ཟེར་ཞིང་། ཁོས་དོ་སྟོད་བྱས་དོན་ལྟར་ན། བྲག་ཕྱག་འདིའི་མིང་ལ་དེར་དུས་
ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁན་རྩེ་རི་ཟེར་ཞིང་དེ་ནི་རི་ནག་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་།
གནས་འདིར་ཁྱོན་བསྐོས་ས་བྲག་ངོས་སུ་བཞོན་པའི་ཕྱག་པ་བརྒྱ་དང་དགུ་ཡོད་ལ།
དེ་ཆོ་བྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་དུས་རབས་དང་པོ་ནས་བྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་བའི་བར་
བཞེངས་པ་ཤིང་སྟག་རེད། བྲག་ཕྱག་པལ་མོ་ཆེ་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགེ་
འདུན་པའི་བཞུགས་ཤག་དེ་འབྲུ་ཡིན།

མཆོད་རྟེན་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལྟན་འཛིན་ས་བྱེད་སར་
བེད་སྟོད་གནང་གི་ཡོད་ཅེས་དང་། ཡང་བྲག་ཕྱག་ཨང་གསུམ་པའི་བྱར་དུ་ཡོད་པའི་
ཡི་གེའི་ནང་ནས་ཀན་ཉེ་རི་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉིར་ཁང་འཕྲུས་ཆར་
ཞིག་ཡིན་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

ཡང་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་བྲག་ཕུག་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱི་ལག་བར་ཡི་གེ་
གཞན་ཞིག་གསར་ཆེད་བྱུང་བ་དེས་ཡི་གེ་གོང་མའི་བརྗོད་དོན་ལ་མ་བྱུང་འགྱུར་ལྟ་
བྱས་ཡོད། ཡི་གེ་དེ་ཉིད་སྐྱུ་ཕུང་སྤྲས་སྐྱུང་བྱེད་ས་ནས་ཆེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེས་
གནའ་དུས་སྐུ་ཀན་ཉེ་རི་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་ལྷོ་གནས་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཡིན་པ་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱེད་བྱུང་ཅེས་བྲག་ཕུག་འདི་དག་ནང་བའི་གཙུག་ལག་སློབ་
གཉེར་ཁང་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བར་བཀོད་པ་ལས་བྱུང་ཆེན་བརྒྱུད་ཅུའི་སྐྱུ་ཕུག་
ཡིན་ཚུལ་གྱི་སློང་སློང་གང་ཡང་བྱས་མེད་པས་བོད་པ་ཚོས་བྱུང་ཆེན་བརྒྱུད་ཅུའི་
སྐྱུ་ཕུག་ཏུ་རི་ལྷར་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ཁུངས་དང་རྒྱ་མཚན་འཛུལ་དགོས་པར་
འདོད།

གནས་བཤད་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་བས་ཁོ་བོར་སྤར་ཡང་གནས་འདིར་འགྲོ་
འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་འགོག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས་མོད། དུས་ཚོད་ཀྱིས་མའི་འགྲོ་འདུག་
ལ་གདམ་ཀའི་རང་དབང་དང་ལྷོད་སྟོད་ཁོམ་ལོང་མི་སྟེར་བས་བྱ་ཐབས་བྲལ། དེ་རིང་
ཉིན་བྱེད་ཅ་མ་གྱི་རིང་སུན་སྤང་གི་ངལ་དུ་བ་ཁོད་ནས་སྐྱག་སྐྱག་མཐར་ད་གཞོད་མེ་
འཁོར་སྐྱབས་སོང་།

རང་ཉིད་གང་དུ་འཁེལ་བའི་འཁོར་སྐྱམ་དུ་འཇུག་ཏེ་གཞི་ནས་ཟ་ར་རྒྱ་སིར་ལམ་
ལ་ཆས་པ་ཡིན། ༢༠༡༡། ༡ ། ༤ དགོང་མོར་མེ་འཁོར་དུ།

ཉ་ལ་ར་རྒྱ་སིར་བསྐྱབས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༠ རེས་གཟའ་ལྷ་བ། དུས་སྐབས་འདིར་ཟ་ར་རྒྱ་

སིའི་གནས་གཤིས་ཏེ་ཅང་འབྲུག་ལ། སྟོན་ལོ་རྒྱུད་གིས་སྤྱལ་བའི་ཤག་སྤྲོད་། བར་
སྤང་ཕྱིལ་པོར་ཐལ་རྒྱལ་འཇུག་པའི་ཉམས་སྤང་གིས་སྤྱོད་པ་སྟོན་མ་ཞིག་སྤྱོད་ཀྱིན་
འདུག། ཞིགས་པ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཐད་ཀར་སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱིས་ཐོག་མར་
འཁོར་ལྷ་སྟེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ལ་མཇུག་བར་ཕྱིན་པ་
ཡིན།

ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ཤུལ་མཐའ་བཞིར་ལྷགས་ཅིས་བསྐྱོར་ཡོད་ལ།
མཇུག་བར་འགྲོ་ཆེ་སྟོ་འགྲམ་ནས་འཛིན་བྱང་ཉིན་ཏེ་འགྲོ་དགོས་འདུག། ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་
སྐྱོར་བ་བྱུང་གཞན་མཇུག་བ་རེར་འཛིན་བྱང་ཉིན་སྐྱོར་ལྷ་རེ་རེད། དེར་རྒྱལ་པོར་
བཅེགས་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ལས་གཞན་ཅིག་མང་དང་བྱང་ཤུལ་འགའ་རེ་
མ་གཏོགས་མཐོང་རྒྱ་ཆེར་མེད་ལ། གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ནགས་ཆའ་ལྷགས་བས་བསྐྱོར་
བའི་ནང་དུ་ཤུ་བ་དང་ཡུ་མོ་འགའ་རེ་རྒྱ་བ་མཐོང་ཆེ་ད་གཟོད་''བྱང་སྟོང་ལྷུང་བ་རི་
དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཆའ་''ཞེས་བ་ཐོལ་གྱིས་བྲན་ཏེ་འོང་། ལམ་ཁར་རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་
ཆོས་ལ་སྤྲུག་དང་སྟོ་ཆོད་གཏུབ་མ་སོགས་འགྲིག་ཤོག་ཏུ་རྒྱག་སྟེ་མཇུག་སྐྱོར་བ་ཆོད་
སྟུན་ནས་ཉི་བར་ལུ་ཆུགས་ཡང་ཡང་བྱེད་ལ། མཇུག་བ་ཆོས་ཀྱང་དེ་ཉིས་ཏེ་ལྷགས་
བའི་སྤྱབས་ནས་བསྐྱངས་ཆེ་ཤུ་བ་དེ་དག་རྒྱུད་ནས་ཐད་ཀར་ལྷགས་བའི་འཁྲིས་སུ་
སྟེབས་ཏེ་འོང་། གོ་སྐྱབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་རང་ཉིད་ཤུ་བ་དང་ལྷན་དུ་འབྲུག་བར་སྟོན་
མཁན་ཡང་མང་པོ་འདུག།

རྒྱུད་ནས་བལྟས་ཆེ་རྒྱལ་གྱི་ལེར་སྤང་བའི་གོང་བརྗོད་དོན་མཆོད་རྟེན་དེ་ནི་
གུལྟའི་(Gupta)རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཏྲ་མ་ཀ་(Dhamekha)ཞེས་པས་

བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་། དེའི་འཁྲིམ་སུ་ཅིག་མང་ལྷ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་
རྒྱལ་ལྷ་མོ་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལྷ་མོ་ཡིན་པར་སྤྲོ་ རྟེན་མཆོད་
རྟེན་ཡོད་ས་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་དུ་མ་དང་དགེ་འདུན་པ་སྟོང་པ་ལྷ་མོ་མང་པོ་
བཞུགས་སྡོད་བར་སྤྲད་ལ། རྒྱལ་པོ་ཨ་ལོ་ཀའམ་བོད་སྤྲད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་མོ་མེད་
ཀྱིས་རྟེན་དང་སྤྲང་ཆེན། སེང་གེ་སོགས་ཀྱི་མགོ་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡང་བཞུགས་
ཡོད་ཆུང་གསལ་ལོང་།

དུས་ཀྱི་འགྲུང་བ་དང་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁ་ཆེ་དང་རྟེན་རྟེན་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་དབུས་
འདིར་དཔག་ལན་མང་བྲངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་བཞུགས་ཅིང་།
རོ་མཆོར་བའི་གནའ་བོའི་སྤྱི་ཅུ་ཀྱི་བཞོན་པའི་དུ་མ་དང་། གཞན་ཅ་ཆེའི་སྤྱི་བཞོན་
དང་། རོ་ལ་བཞོན་པའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་སོགས་རྒྱ་བ་དང་བཅོམ་པ་
སོགས་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་བཞོན་པའི་གནའ་བོའི་ལ་གཏོར་བཞུགས་ཆོད་མེད་པ་ཐེབས་ཡོད་
པས། ད་ལྟའི་བཅོམ་ཆག་ཞིག་རལ་གྱི་རྣམ་པ་འདི་མཐོང་བ་དང་བསམ་པ་ཅན་གྱིས་
དངོས་གནས་ཡིད་སྤྲོ་བ་ཞིག་རེད། བསམ་གཞིགས་བཞུགས་ཞོར་དང་འབྲུག་པར་ལེན་
ཞོར་དུ་མཆོད་རྟེན་གྱི་མཐར་སྐྱེད་པའི་སོང་།

མཆོད་རྟེན་གྱི་མིང་དབྱེན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་ལྷ་མོ་ན་(DHAMEKHA
STUPA)ཞེས་ཟེར། མཆོད་རྟེན་གྱི་མཐར་སྐྱེད་པའི་སྤྱི་བཞོན་པའི་ལྷ་མོ་མཐར་སྐྱེད་པའི་
བའི་དད་ལྷན་མངལ་སྟོར་བ་ཆོས་མར་མེ་སྟོན་པ་དང་། ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་བ། ལྷ་མོ་
འཆོལ་བ་དང་། སྟོར་བ་བྱེད་པ་སོགས་དགེ་སྤྲོ་བ་ཀྱི་ལས་ལ་བྱེད་པའི་འདུ་འཛིན་ཏེ་ཅང་
ཆེ་ལ། བོད་ནས་གསལ་དུ་ཡོང་བའི་སྤྱི་བཞོན་པའི་ལྷ་མོ་མཐར་སྐྱེད་པའི་དད་དུང་གི་

གསོལ་འདེབས་དང་མཐོ་རུ་གྱུར་བའི་མ་ཉིད་དབངས་ཏྱ་དག་ཐོས་པ་ན་སྒྲོ་རྟེན་ཏུ་
བོད་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སའི་རྫོགས་མཐའ་རུ་སླེབས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་སྤང་སྦྱིན་པར་བྱེད།
ཉམས་ཞིབ་དང་སྒྲོ་འཆས་ཡུལ་སྐོར་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡོང་བ་མ་དེས་པའི་བྱི་སྒྲིང་བ་
འགའ་ཅེས་པར་ཆས་མཆུ་རིང་རེ་བཟུང་སྟེ་དད་ལྡན་མངལ་སྐོར་བའི་ཁོད་དུ་ཅི་ཞིག་
གི་རྒྱ་ཆ་འཆོལ་གྱིན་པ་ལྟར་པར་ཆས་ཀྱི་མཆུ་གང་སར་བསྐོར་གྱིན་འདུག

༤ དགེ་བསྟེན་རྣམས་པ་ལའི་རྟོ་རིང་།

གུལྟའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་
གྱི་གཡས་ཕྱོགས་དང་ཉེ་བའི་སར་ཅེ་མོ་ཞོ་ཞིང་མཆོད་རྟེན་དབྱིབས་ཀྱི་གཙུག་ལག་
ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤེལ་རྒྱའི་(SRI LANKA)ཡུལ་ནས་ཕྱོན་པའི་དགེ་བསྟེན་
རྣམས་པ་ལས་བཞེངས་པར་གྲགས་ཤིང་། མིང་ལ་མུ་ལ་ལྷན་ནི་ཀུ་ཏྲ་(MULA-
GANDHA KUTY)ཟེར།

གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་མདུན་ངོས་ལས་ཀྱི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་གྱེན་དུ་བཞེངས་
པའི་དགེ་བསྟེན་རྣམས་པ་ལའི་སྐུ་བརྙན་གྱི་རྟོ་རིང་ཞིག་ལྷགས་ཏེ་བསྐོར་ཡོད་ལ། རྟོ་
རིང་དེའི་གཤམ་དུ་ཁོང་གི་མཆོན་དང་འཁྱུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་བཅས་དབྱིན་ཡིག་
གིས་གསལ་བར་བཀོད་པ་ལྟར་ན། ཁོང་གི་མཆོན་ཡོངས་ལ་ཨ་ན་མི་རྟེ་ཀ་རྣམས་པ་ལ་
(ANAGARIKA DHARMAPALA)ཟེར་ཞིང་།

བྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོའི་ཟླ་ ༤ ཆོས་ ༡༧ ཉིན་སྤེལ་རྒྱའི་(SRI LANKA)སྐུ་
འཁྱུངས་པ་དང་། བྱི་ལོ་༡༩༥༥ ཟླ་ ༤ ཆོས་ ༢༤ ཉིན་སྐུ་གཤམ་གསལ་འདུག ཟླ་སྟེང་

སར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཚོས་སྤྱི་བྱས་པའི་རྒྱ་གར་ནང་བའི་གནས་ཡིག་ཏུ་གཙུག་ལག་
ཁང་འདིའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་གྱི་གར་བཞུགས་ཞེས་གསལ་
མོད།

མཁས་དབང་དགེ་ཚོས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ནང་རྟེན་ཏུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱས་ཚན་པ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་འཁོད་ཡོད། སྤྱོད་རྒྱས་ཚན་པ་གཅིག་
ནི་དོ་འདྲི་ཡུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྟེང་བ་ཞིག་ལས་ཐོབ་པ་དང་། གཅིག་ནི་སྤྱོད་རྒྱས་
དཔལ་གྱི་རིན་པ་རྟེན་པ་དང་། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆའི་གུ་དང་དོ་ཡི་སྤྱོད་ཏུ་བཞུགས་པའི་
ཕྱི་ལ་''འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱས་ཡིན་ནོ''ཞེས་ལོ་ཉིས་སྟོང་གི་སྟོན་ཏུས་ཀྱི་ཡི་གེ་
བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པར་གསུངས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་གྱི་གར་ཡོད་མེད་དང་སྤྱོད་རྒྱས་ཚན་པ་གཉིས་ཡོད་
མེད་གང་ལྟར་ཡང་འཆར་ཅན་ཏུ་ལོ་རེའི་ཕྱི་ཟླ་༡༡ ཆེས་༡༥ ཉིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་
བསྐལ་ཞིག་ཕྱི་ཏུ་བཞག་པས་ཉེ་དངོས་སུ་མངལ་ཐུབ་པར་སྐད། གཙུག་ལག་ཁང་
འདིར་གཡས་སྐྱོར་ཏུ་སོང་ཆེ་རྒྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་ར་སྐྱོར་ཞིག་ཏུ་འཁོར་ལྷ་སྤེ་དབུས་སུ་
སྟོན་པ་རང་ཉིད་སྤྱོད་ཀྱང་ཏུ་བཞུགས་པའི་དོན་སྤྱོད་ཚན་པོ་ཞིག་དང་། དའི་མཐའ་སྐྱོར་ཏུ་
སྟོན་པ་བཀའ་བློན་ཅན་གྱིས་འཁོར་ལྷ་སྤེ་ལ་བསྐྱལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་རྒྱ་
བོད་རྟོར་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེར་འཁོད་པ་བཅས་མངལ་རྒྱ་ཡོད།

ང་ཆོས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་ཕྱི་མིག་ཅིག་བལྟས་ཆེ་ཁ་ཆེ་དང་
ཉིན་རྒྱུ་བའི་ཆོད་མེད་པའི་གདུག་རྒྱབ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་དབུས་སུ་ཅ་བ་ཚུགས་
ཤིང་ཅེ་མོ་རྒྱས་པའི་ནང་བའི་བསྟན་པ་ལྟག་མེད་ཏུ་བཞག་ཅིང་། ཏུས་ཡུན་གང་

འཆམ་རིང་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་གནས་ཆེན་དག་གི་ཤུལ་ཙམ་
ཡང་ངོས་འཛིན་དགའ་བའི་ཆད་དུ་ལྷུང་བར་བྱས་མོད། བྱིས་སུ་ནང་བའི་བསྟན་པ་
ཐུགས་སུ་བརྟག་པའི་ཤེལ་ལྷེའི་ནང་བའི་དགེ་བསྟེན་འདིས་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཆེན་གང་མང་ངོས་འཛིན་ཉམས་གསོ་བྱས་ཤིང་། འདི་ལྟ་བུའི་
གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་གནས་གང་སར་མ་རྒྱ་རྟོ་རྟེའི་(MAHA
BODHI SOCEITY)ཆོས་ཆོགས་གསར་འཛུགས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་
སྤར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱི་དར་བསྟན་པའི་མེ་རི་མང་ནས་གསོས་པ་
སོགས་བཀའ་བློན་ཏེ་ཅང་ཆེ་ལ། བྱིས་ཀྱི་མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་
ཟེར་སྒྲོས་ཙམ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་པ་མ་ཡིན་པར་དགའ་སྟུག་ཆེགས་ཆའི་སྒྲོང་ནས་
“རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་བཞོད་པའི་ལམ་ཡིག”དཔྱད་ཞིབ་དངོས་མཛུང་གིས་
བྲིས་ཏེ་དེ་རིང་དང་སང་ཉིད་ཀྱི་འུ་ཆོའི་བྱི་རབས་པ་ཆོར་མེད་ས་པའི་ཐུན་པ་སེལ་
བའི་གསོས་སུ་བསྟན་པས་བར་ཡང་ཡང་གོང་བཀྱར་རྗེས་བྱུ་བྱའོས་བར་འདོད་དོ། །

༢༠༡༡ ། ༡ ། ༡༠ བྱི་རྩོར་མཆོད་རྟེན་མང་དུ།

༥ ཁྱོམ་སྤང་གི་བོད་ཡིག

བྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ རེས་གཟའ་པ་སངས། ཉིན་འདི་ཆོར་མ་ར་རྒྱ་
སིའི་ཁྱོམ་སྤང་ཀུན་དུ་མེ་ཆོགས་ཀྱི་འདུ་འཁོད་ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་ཁར་ལམ་འབྲམ་
གཡས་གཡོན་དུ་བོད་མི་མང་ཁྱོམ་ཤོམ་མཁན་ཆོའི་ཆོང་ཐོག་གིས་ཁེངས་འདུག་པས་
འདིར་སྟེབས་ཆེ་རེ་ཞིག་བོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱོམ་ར་ཞིག་ཏུ་སྟེབས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་སྤང་སྒྲོང་།

བ་ཞིག་རེད།

དེ་རིང་ང་རང་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁྲོམ་སྤང་དུ་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ལ།
ཞོར་དུ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་གསལ་བ་རེ་འཆོང་རྒྱ་ཡོད་མེད་ལ་དོ་སྤང་བྱས་པ་ཡིན།
མི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོང་ཁ་ཉོལ་བཞིན་ཕྱིན་པ་ན་ལམ་བར་དུ་བོད་པའི་སློབ་སྤྲུག་འགས་
དེབ་དང་ཆགས་པར་ཉོས་ཞེས་ཟེར་ཞོར་སྤྱན་ལ་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་འགའ་དང་ཆགས་
པར་ཞིག་བསྐྱངས་སོང་།

ངས་དཔེ་དང་ཆགས་པར་ཚུར་ལེན་བཞིན་ཁྱོད་ཆོ་སློབ་ལྷ་གང་ནས་ཡིན་ཞེས་
དེས་པར། སེ་ལ་ཀུ་(SELAQUI)སློབ་ལྷ་ནས་ཡིན་ཟེར་ཞོར་དཔེ་དང་ཆགས་པར་
རེ་རེ་དོ་སྐྱོད་མདོར་བསྐྱུས་རེའང་བྱས་སོང་།

ད་སྐབས་བོད་སྐད་བཤད་མི་སློལ་བོད་ཡིག་སློང་མི་འདོད་པའི་བོད་སྤྲུག་མང་
བོ་ཞིག་བོད་ཡུལ་སྟོད་སྤང་བར་གསུམ་དང་ཕྱི་ནང་གང་སར་ཐང་ནས་རྩ་སྐྱེས་སྐྱེས་
དང་སྤང་ལ་མེ་ཤོར་ཤོར་བཞིན་བྱང་དང་འབྱང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཕྱི་ཡུལ་
ནས་འཆོར་ལོངས་བྱང་བའི་བོད་པའི་སློབ་སྤྲུག་མང་བོ་ཞིག་ལ་བོད་ཡིག་གིས་མགོ་ན་
ཞིང་ཡི་ག་འགག་བཞིན་པའི་དུས་ཆོད་ཞེ་མེར་བ་འདི་འདྲའི་སྐབས་ཤིག་ལ་བོད་ཡིག་
ལ་དོ་སྤང་ཅན་ཞིག་བྱེད་པ་ལའང་ཁོ་བོས་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་བས་
བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དང་ཆགས་པར་འདྲ་མིན་པར་སྤྱན་འགྲེམས་སྟེལ་བྱེད་ཀྱིན་པའི་
སློབ་སྤྲུག་རེར་འཕྲད་པ་ནི་ངོ་མ་དགའ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཁོ་ཆོས་འཆོང་བཞིན་པ་ནི་ལོ་རྒྱུད་སློབ་སྤྲུག་འགའ་རེས་བརྩམས་པའི་སྤྱན་ངག་
བསྐྱུས་དཔེ་དང་སློབ་ལཱ་ནང་ཁུལ་དུ་དཔར་སྤྱན་བྱེད་ཀྱིན་པའི་“བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་”

ཆགས་པར་''ཞེས་པ་ཞིག་བཅས་རེད།

སྒྲོ་སྤང་ཞིག་དང་སེམས་འགྲུལ་ཞིག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཆམ་ཆོམ་མེད་
པར་དེབ་དང་ཆགས་པར་རེ་རེ་ཉོས་པ་ཡིན་ལ། ཞོར་དུ་བོད་ཡིག་ལ་དོ་སྤང་བྱས་པ་
ཡག་པོ་ཡིན་ཚུ་ལ་དང་ཟུ་མ་ཟུད་དུ་འབད་བཅོམ་བྱ་དགོས་ཚུ་ལ་སོགས་བཤད་དེ་
རང་གི་སེམས་བསམ་པའི་རྒྱ་བ་སྒྲོར་དང་སྤྱུལ་སྒྲོང་མཆོན་པར་བྱས་པ་ཡིན།

སྦྱར་སེ་ལ་ཀུ་(SELAQUI)སྒྲོབ་ཟུ་ནི་བོད་སྤྱག་ཁྱིམ་སྤེའི་ཁོངས་ནས་སྒོ་
རིག་དབང་བོ་རྣེ་བའི་བདམས་ཐོན་སྒྲོབ་སྤྱག་ཆོའི་ཆེད་དུ་དམིགས་བསལ་ཆེད་
འཇུགས་བྱས་པའི་སྒྲོབ་ཟུ་ཞིག་ཡིན་པས། ང་ཆོས་དམིགས་བསལ་རེ་བ་བྱ་ཆོག་
སའི་སྒྲོབ་ཟུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་དགོས་མོད།

འོན་ཀྱང་། སྦྱར་བོད་ཡིག་གི་མཁའ་དབྱགས་ཤོག་བྱ་ལས་ཀྱང་སྤྲུབ་པའི་བྲེས་
ཀྱང་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་སྒྲོབ་ཟུ་ཁག་ལ་བལྟས་ན་སེ་ལ་ཀུ་ཡང་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་
མ་འདྲ་བ་དང་ཆང་མའི་ནང་ནས་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་མིན་པ་ནི་ཉ་ཅང་གསལ་བོ་
རེད།

༢༠༡༡ | ༡ | ༡༩ ཟླ་བོད་།

༤ འབྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་ཡིག་རྩིང་།

གནས་ཡིག་ལས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ན། ཕ་ར་རྒྱ་སི་ནི་གཙང་བོ་གཉིས་ཀྱི་མིང་
ཁོང་ཁྱིམ་དུ་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུ་ལ་འདུག་ལ། དེ་ཡང་ཁོང་ཁྱིམ་དེ་ཕ་ར་དང་རྒྱ་སི་
གཙང་བོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆགས་པས་ཡིན་པ་འདྲ།

ཕྱི་རྒྱལ་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་དང་སྤོང་ལུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་
ནགས་ཚལ་ཞེས་པའི་ཡུལ་འདིར་དེར་སྤར་ལྷ་ཐེ་(Sarnath)ཞེས་འབོད། ཨ་རུ་
སི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་སྤར་ལྷ་ཐེ་བར་སྤྱི་ལེ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད།

དེ་རིང་ཕྱི་རྒྱལ་ཆོས་རྒྱུན་དང་ཐག་ཉར་གནའ་བོའི་རིག་དངོས་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཕྱིན། འགྲེམ་སྟོན་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་གནས་ལུལ་ནས་རྟེན་པའི་སྤྱི་
རྟེན་ཆག་རོ་དང་ལྷག་འཕྲོ་མང་བོ་ཞེས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བཞག་སྟེ་ཉར་འདུག་ལ། རེ་རེའི་
གཤམ་དུ་གྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལྟར་ན་མང་ཆེ་བ་དུས་རབས་དང་བོ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་
གཉིས་བར་ཀྱི་རིག་དངོས་རྒྱུང་བཤད།

རོ་མཆར་བ་ཞིག་ལ་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་འདིའི་ནང་འཇུག་པ་ན་ལག་བཟོ་གཏོག་
ཕྱགས་ཀྱི་ཅིག་དོས་སུ་ཡིག་རྒྱུང་མང་བོ་ཞིག་བསྟར་ཆགས་སུ་གྲིས་ཏེ་དབྱངས་
འདུག་པའི་ཁྲིད་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གུཕྲའི་(GUPTA)ཡིག་རིགས་
ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དང་ཏ་ཅང་འབྲུ་བོ་འདུག འདིའི་ཁྲིད་ན་ཐོན་
མིས་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་དྲུག་གི་ཇ་ཡིག་དང་འབྲུ་མཚུངས་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་
གཞིགས་ཆེ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གུཕྲའི་ཡི་གེ་ལ་དབེ་བལྟས་ནས་བཅོས་པ་དང་། སྟོད་དུ་ཅ་
ཆ་ཇ་གསུམ་ནི་ཐོན་མིས་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་མིན་པར་འདོད་པའི་མཁས་དབང་
དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསུངས་དེར་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་སྟེ།

ར་ཆོས་ནས་རྒྱན་ཇ་ཡི་སྤྱི་གདངས་རྒྱ་གར་སྐད་ལ་མེད་པས་ཐོན་མིས་དེ་མི་
ཞིག་ལ་ཅི་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་ཇ་ཉོ་དུ་འགྲོ་བར་སྤྱི་བའི་ལན་འདེབས་
ཀྱི་ཆོག་ལུར་ནས་རྟེན་པ་ཡིན་ཚུལ་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་སྟོང་ཐེ་བོ་ཞིག་དང་སྤར་ནས་

བཤད་ཀྱིན་ཡོད་མོད། རྒྱ་གར་ལ་ཇ་ཡི་སྤྲ་གདངས་ཡོད་པར་མ་ཟད་འཕྱང་རྒྱའི་ཇ་ཡི་
མིང་ཡང་དེ་གར་འདུག།

བོད་པ་མང་བོ་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་སྐབས་རྒྱ་གར་བའི་དགུན་ཇ་ཞེས་
སྤྲ་བ་ཐོས་ཆེ་དེ་བོད་སྐད་ཡིན་ཤིག་ཟེད་ཀྱིན་ཡོད་མོད། རིམ་གྱིས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་
ཆེ་དེ་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་མིན་པར་སྤྲུལ་ཀྱང་ཁྱ་ཚུགས་ཟེད་མི་སྲིད།

བོད་ཡིག་གི་ཐོག་མའི་མ་ཕྱིའི་སྐྱོར་ལ་ཅད་གཅོད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་འདོད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཡིག་རྙིང་འདི་ལ་ཅིས་ཀྱང་དབྱད་གལ་ཆེ། སྤྱིར་ཡིག་རྙིང་འདི་དག་འདྲ་
པར་བྲངས་ཏེ་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་དོ་སྣང་ཉམས་ཞིབ་མཁན་ཆོའི་སྤྱན་སྤར་ཅིས་ཀྱང་
བསྟར་བར་དགོས་མོད།

འགེམ་སྟོན་ཁང་འདིར་པར་ཆས་དང་ཁ་པར་སོགས་གཅིག་ཀྱང་ཁྱེད་མི་ཆོག་
པས་བྱ་ཐབས་ཟད། འགེམས་སྟོན་ཁང་གི་སྤྲུག་ཏུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་བརྟན་དོ་བཞོས་ཤིག་
ཡོད་པའི་མདུན་དུ་རྒྱའི་བཙུན་མ་མང་བོ་ཞིག་གིས་སྟེ་ཤུག་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་གི་འགྲེལ་
བརྗོད་ལ་ཉན་ཏེ་འདུག།

ཁོས་ཐེག་དམན་ལུགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འགྲེལ་བརྗོད་ཟེད་ཀྱིན་
འདུག་ལ། གཤམ་གྱི་བཞོས་རིས་ཤིག་ལ་མཇུ་བ་མོ་བཙུགས་ཏེ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྲུལ་རེད་ཅེས་སྤྲ་ཆེ་བཙུན་མ་ཆོས་ཁོང་ལ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་རེད་དམ་ཞེས་ཉང་སངས་
མདོག་གིས་དོགས་འདི་ཟེད་ཀྱིན་འདུག།

རྒྱ་གར་བ་དེས་འགྲེལ་བཤད་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རྒྱག་གིན་ཡོད་མེད་
གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་སྐད་སྤྲ་བ་ལ་ཐོགས་རྟུགས་མེད་པ་ཞིག་རེད།

འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་ཕྱི་ལ་བྱད་དེ་ཐད་ཀར་གཞུང་ལམ་བརྒྱད་ནས་ཅུང་ཙམ་
སོང་རྗེས་ལམ་རྩར་དུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་རོ་སྟེང་ལ་སོ་སག་གིས་བཅིགས་པའི་ཁང་བྱ་
ཅན་ཞིག་མཐོང་། དེ་ནི་སྟོན་པ་བྱགས་རྗེ་ཅན་ཐོག་མར་འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་བོ་དང་
མཛུལ་བའི་གནས་ཡིན་པར་སྟུ།

སྟོན་འདིར་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཕྱིས་ཁ་ཆེ་ཏུ་རུ་ཀའི་དཔག་གིས་
གཏོར་བར་བྲགས། ད་ལྟའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་རོ་སྟེང་གི་ཁང་བྱ་འདི་ནི་སྐྱ་སྟོན་མས་
ཀྲིས་བྲས་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་ཀྲིས་གསུངས།

༡༠༡༡ | ༡ | ༡༩ དགོང་མོར་སྟོན་གྲུང་དུ།

ལྷ་བྱ་མགྲིན་ཕྱོད་རྒྱ་བའི་ཕོ་བྲང་མཛུལ་བ།

ཁ་སང་གི་འཆར་གཞི་ལྟར་དེ་རིང་ཞོགས་པ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཐད་ཀར་བྱ་མགྲིན་
སྟོན་རྒྱ་བའི་ཕོ་བྲང་ལ་མཛུལ་བར་བསྐྱོད། ཕོ་བྲང་འདི་ནི་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་གྲུལ་འགྲམ་
དུ་ཆགས་འདུག་ལ། གྲུལ་འགྲམ་ཏེ་བསྐྱོད་པའམ། ཡང་ན་སྤྱར་ན་
ཐེན་ས་ཀླར་གསུམ་སྤྱེ་འཁོར་ནང་སོང་ཆེ་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ལྟག་རིང་འགོ་དགོས།

ཐོད་པ་ཆོས་འདི་ནི་བྱ་མགྲིན་སྟོན་རྒྱ་བའི་ཕོ་བྲང་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། བྱ་
མགྲིན་སྟོན་རྒྱ་བ་ནི་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་འགོར་རྗེ་སྟག་ཕུ་བ་སྟོ་ལོས་རྒྱ་
མཆོས་(མཆོན་གཞན་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། འབྲངས་འདས་༡༧-
༡༨༩༩)བཅས་པའི་སྤྱར་བས་རྒྱལ་བོ་ལྟ་སྤྱད་རྟོགས་ལྟན་གྱི་སྤྱས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་
བ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མངའ་བའི་ཁྱུག་མགྲིན་སྟོན་རྒྱ་བར་འཕྲོས་པས་བྱ་དང་རི་

དུགས་མང་པོར་ཕན་ཐོགས་བྱས་པའི་སྤྱད་དེའི་སྤྱད་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སྤྱད་འདི་ལ་
བོད་པ་ཚོས་བྱ་མགིན་སྡོན་རྒྱ་བའི་རྟོགས་བརྟེན་ཅེས་ཟེར།

བོད་པའི་དམངས་ཁོང་དུ་བྱ་མགིན་སྡོན་རྒྱ་བའི་རྟོགས་བརྟེན་ཉན་བཤད་བྱེད་
མཁན་ཏ་ཅང་མང། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་བ་ཚོས་ཕོ་བྲང་འདི་ལ་རམ་ན་རྟར་(RAMNA-
GAR)ཞེས་འབོད།

ཕོ་བྲང་འདིའི་ནང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་བའི་གོང་དུ་ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་སོགས་
ནས་བཅོས་པའི་རྒྱུ་ལོར་འབྲུ་མིན་དང་། གཞན་ཤིང་ཏ་དང་གོ་ཁྲབ། གོས་ཆེན་
དང་བ་སོ། གསེར་དཔུལ་གྱིས་ཤན་པའི་མགྲོགས་བྲམས་དང་རྒྱབ་སྐྱོལ་གས། མེ་མདའ་
ཆེ་རྒྱུང་སོགས་ཅ་དངོས་རྩིང་བ་ཏ་ཅང་མང་བོ་འདུག།

ད་དུང་གྲང་ངོས་སུ་སྐལ་བས་དེའི་རྒྱལ་བོ་དང་དེའི་རིའི་དཔོན་དམག་སོགས་ཀྱི་
འབྲུ་པར་ཡང་དུ་མ་བཀལ་འདུག་པ་ལ་བལྟས་ན་ཕོ་བྲང་འདི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པའོ་འདུག་མོད།

ད་ལྟ་ཕོ་བྲང་འདིའི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་ལྟ་རྟོག་མཁན་གྱི་རྒྱ་གར་བ་འགའ་རེ་
ལས་ཕོ་བྲང་གི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆེད་ལས་སྡེ་ཤན་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་མེད་པ་
འདྲ། དེ་བས་ངོ་མཆར་བའི་ཅ་དངོས་རྩིང་བ་དག་ལ་རེག་ཅམ་དང་ལྟ་ཅམ་བྱས་ཏེ་དོན་
དངོས་ལ་མོངས་ཤིང་འཛོམ་བཞིན་ལོག་ཡོང་བ་ཡིན།

བོད་པ་ཚོས་བྱ་མགིན་སྡོན་རྒྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྟར་ནས་འཆད་མོད་ཁྱད་སྤངས་
དང་རྒྱ་མཆན་ཡོད་མེད་མ་ཤེས། ཕོ་བྲང་འདི་ནི་ཕ་ར་རྒྱ་སིར་གྲོང་ཁྱིམ་མཐའ་དུ་
ཡོད་ལ། རྒྱ་བ་ངོས་ཀྱིས་ཕོ་རྒྱ་བོ་གསུམ་ལ་གཏད་འདུག།

ཕོ་བྲང་གཡོན་སྟོགས་ནས་ཐུར་ཅུང་ཙམ་ཡོང་ཆེ་གཤམ་ཁྱེ་ཆུ་འབྲམ་དུ་སྟེབས། ང་
ཆོ་བྱ་ལ་ཞུགས་ཏེ་གཤམ་ཁྱེ་སྟོང་དུ་འཇུག་ཙམ་ལྟ་སྟོང་དུ་ཆས་པ་ཡིན། གཤམ་གཞུང་
ནས་ཕྱིར་ཕོ་བྲང་ལ་རྒྱང་ལྟ་བུས་ཆེ་བརྒྱུད་རམ་ལྟན་པ་ཞིག་རེད། དེར་ང་ཆོས་ཕོ་བྲང་
རྒྱབ་སྐྱོངས་སུ་བཀོད་དེ་བཞུགས་ཀྱི་འབྲུག་པར་ཁ་ཤས་ཀྱང་བསྐྱོན་པ་ཡིན།

ཆུ་ཕོ་གཤམ་ནི་བོད་ནས་འབབ་པའི་གྲགས་ཙན་ཆུ་ཕོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་གི་གངས་དཀར་ཏི་སིའི་ལྷོ་ངོས་བྲག་སྐྱང་ཕོ་ཆེའི་ཁ་འབྲུག་ནས་
འབབ་པས་སྐྱང་ཆེན་ཁ་འབབ་ཀྱང་ཟེད། གཤམ་ཁྱེ་ཆུ་ཕོ་གང་ནས་བབས་པའི་སྟོང་ལ་ལྟ་
ཡུལ་དང་དབང་ལྷུག་གི་རལ་བ། བྲང་སྟོང་ཇ་རྩའི་ཁ་ནས་བབས་པ་བཅས་རིག་བྱེད་
གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་འབྲས་པའི་བཤའ་ཚུལ་མི་འབྲུག་ཁག་ཅིག་མཆིས་པས་གཤམ་ཁྱེ་
མཛོན་བརྒྱུད་ལ་ཇ་རྩའི་བྲུ་མོ་དང་ལན་གསུམ་འབབ་ཅེས་ཐོགས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཇ་རྩའི་བྲུ་མོ་ཟེར་དོན་ནི་སྟོན་དབང་ལྷུག་གི་རྒྱང་ལ་ལྟ་སྟོང་ཆུ་ལྷུང་གི་
གཟུགས་ཀྱིས་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པའི་སྐྱས་བྲང་སྟོང་ཇ་རྩུ་བ་རི་ཁ་བ་ཙན་གི་ཁྲོད་
དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་གཤོད་པས། བྲང་སྟོང་ཁྲོས་ཏེ་གཤམ་རྩབ་གཅིག་གིས་
འཐུངས་ཟེན་ཡང་། ཕྱིས་རྒྱལ་པོ་སྐལ་ལྟན་གིང་རྩས་བྲང་སྟོང་ཇ་རྩུ་ལ་གསོལ་བ་
བཏབ་པས་བྲང་སྟོང་གི་ཁ་ནས་སྐྱར་སྐྱུགས་པ་ན་ཇ་རྩུའི་བྲུ་མོ་ཞེས་སྐྱབར་གྲགས།

འདི་ལྟ་བུའི་རིག་བྱེད་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་འབྲས་པའི་ཆོས་ལུགས་རིགས་ཤིག་
གི་ཤུགས་རྒྱུན་གྱིས་གཤམ་ཁྱེ་ཆུ་འབྲམ་དུ་དྲར་མཆེད་ཅིག་ཀྱང་མཆིས་ལ། དེར་ཉིན་
ལྟར་མི་ཤི་བའི་བེམ་པོ་བསྟེགས་པའི་དུ་བ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཡོད།

བེམ་པོ་དག་ཀྱང་སྟོང་ཁྲེར་འདི་དང་འདིའི་ཉེ་འཁོར་གཅིག་བྱའི་མ་ཡིན་པར་ས་

གནས་གཞན་དང་གཞན་ནས་ཀྱང་ཆེད་དུ་འདིར་བསྐྱེད་པར་ཁྱེད་ཡོང་གི་ཡོད་ཚུལ་
འདུག་གོ་ཐོས་སུ་ལོ་བཅུ་ལྷག་དུ་མའི་རིང་གསྐྱེད་འགྲམ་ནས་བཅའ་པོ་བསྐྱེད་པས་པའི་དུ་
བ་མཆམས་ཆད་མ་སྤོང་རབས་ཟེད།

༡༠༡༡ | ༡ | ༡༧ དཔོན་མོར་སྤོང་གུར་དུ།

༡ གསྐྱེད་འགྲམ་གྱི་བསམ་གཞི་གསུམ།

གསྐྱེད་འགྲམ་ནས་ཡུན་ཙམ་འགྲེང་སྟེ་བསམ་གཞི་གསུམ་འིག་བྱས་ཆེ་ཡིད་ལ་
སྟོག་བརྟན་བཞིན་འཆར་འོང་བ་ནི་བོད་ཡབ་མེས་བཅན་པོའི་སྐྱབས་ཀྱི་རྟ་དམག་གེ་
བ་དུ་མས་གསྐྱེད་ཆུ་བོ་འཕྲེད་ཀྱིས་བཅད་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབྱས་མ་ག་རྩ་དབང་དུ་
བསྐྱས་ཤིང་། ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་གསྐྱེད་འགྲམ་དུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཆམས་བྱེས་ཏེ་རྡོ་རིང་
བསྐྱངས་ཚུལ་སོགས་གསལ་བའི་ཐ་བཞེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་ཚན་དེ་ཡིན།

དེ་ལྟའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུང་བའི་ཁྲོད་བོད་བཅན་པོའི་དབྱང་དམག་གི་ཟིལ་ལུགས་
གསྐྱེད་དོགས་སུ་མཆེད་པར་གྲགས་པ་ནི་སུ་ཞིག་གིས་རྟོག་བཅོ་སྟོས་བསྐྱངས་བྱས་
པའི་ལྟ་སྦྱང་ལྟ་བུ་མིན་ལ། གང་ཞིག་གིས་བསམ་བཞིན་ཅུང་བསྟོད་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་
གཏམ་རྒྱུད་བར་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁ་ཆོན་ཡང་གཅོད་དཀའ་སྟེ། བཅན་པོ་ཁྱི་
སྟོང་(༧༩-༧༩༩)ནས་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྡོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་རྩིས་སུ་ཆག་ལོ་ཆོས་
རྩི་དཔལ་(༡༡༩༧-༡༡༩༩)ཀྱི་ལམ་ཡིག་ཏུ། “དེ་ནས་གསྐྱེད་བཟལ་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་རྒྱ་གར་
དུ་སྐྱེབས་”ཞེས་སྐྱབས་དེར་གསྐྱེད་ཆུང་ཕྱོགས་བོད་ས་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་གསུང་
འཁོས་དེར་བསམ་བསུ་ཀྱང་། གསྐྱེད་གཞོགས་འདིར་བོད་བཅན་པོའི་མངའ་ཐང་རྒྱ་

བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ལུགས་སྟོབས་སྟོང་བ་ཏུ་ཅང་གསལ།

སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་ཚོད་ཚོད་ལ་ཤིང་གྲུ་རྒྱ་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱད་དེ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོབས་ལུགས་ལ། ཁོ་མོས་དལ་གྱིས་རྒྱ་བའི་མིག་སྤེལ་གཞུང་ཆུང་ཆུང་ལ་ཏུབ་གཅིག་རྒྱག་འདོད་མོད། རྒྱ་འབྲེལ་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་འཕྲུར་བའི་ཕུང་པོ་མེར་བསྟེགས་ཀྱི་ཏུ་བ་དེར་བསམ་ཆེ་ཞེ་མེར་བའི་སྤང་བ་ཞིག་ངར་གིས་བྱུང་།

གལ་ཏེ་དེ་རིང་ནི་བོད་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཆ་བཞག་ན་ངའི་རྟེན་འགྲུབ་གིས་གཞི་ལེབ་མོ་འདི་ཡང་བོད་ས་མིན་པའི་ངེས་པ་གལ་ཡོད་ཨང་། ང་ཚོས་འདི་ལྟར་ཁ་སང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱིར་རྟོག་བགྱིས་ཏེ་ཡབ་མེས་བཅན་པོ་དག་གིས་སྐབས་མོ་མོའི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བ་དག་ལ་ལན་ཅིག་གཞིགས་ཆེ། ང་ཚོས་ཡབ་མེས་བཅན་པོའི་དཔལ་འཛུངས་དགུ་འཁྱུར་གྱི་སྟོབས་སྟོབས་དགུང་ལས་མཐོ་བ་ཤིས་ལ། ཐབས་མཁས་དགུ་སྟོབས་ཀྱི་བཀོད་བ་མཁའ་ལས་ཡངས་པ་ཚོར་བྱུང་།

དེ་ལྟར་ཡང་། དར་རྒྱུད་རིས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འོག་''སུམ་གཉིས་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་དུ་བཟུང་''ཞེས་གྲགས་པའི་བོད་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་དེ་རིང་གི་ང་ཚོ་ནི་གཅིག་ཤོར་གཉིས་སྟོབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་པམ་ཉེས་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་། རང་ས་ལག་འཐེལ་ཅ་མ་ཞིག་རང་ལག་ཏུ་མེད་པར་གཞན་གྱི་རྟེན་འགྲུབ་ནས་འབྲེལ་མ་ལངས་ཀྱིས་འཆོ་དགོས་པ་འདི་དོན་ངོ་མར་ཅི་ཡིས་ཉེས་སམ། ཡང་སྟོང་ཅི་ཡིས་ལན་ནམ། ལན་མི་ཐེབས་པའི་བྱི་བ་སྐྱུར་མོ་འདི་ཡི་བསམ་གཞིགས་ཁྲིད་ནས་ང་ཚོ་སྤང་ཡང་ཕྱིར་ལམ་ལ་ཆས་པ་ཡིན།

༧ མཆོག་བསྐྱེད་པ།

ཕ་ར་རྒྱ་སིན་སེམ་མེའཁོར་དུ་མཆོན་གཅིག་ལ་སོང་ན་རྟོག་གཞན་དང་རྒྱལ་པོའི་
ཁབ་སོ་སོར་སླེབས་ཐུབ་པས། སྤར་མངའ་ཐིན་མིན་ལ་མ་བཟུས་པར་ད་རེས་སྤར་
ཡང་འགོ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་འགོག་དུ་མེད་པ་ཞིག་སྤྲེས་ནའང་དུས་ཆོད་ཀྱི་དབང་
གིས་མཆོམས་འདིར་བྱིར་མི་ལོག་རང་ལོག་བྱུང་།

ཐེངས་འདིར་སོང་ས་བསྐྱེད་ས་ནས་ཉིན་མོ་ལྷ་བུའི་ཐིན་བྲིས་ཁག་ཅིག་བྲིས་
པའང་ཡིད་ཆེས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡོང་ལ། ཁབ་མིག་ལས་དོག་པའི་མཐོང་ཐོས་
ལྟན་བསྐྱེབས་ཀྱི་ཡིག་སྤར་འདིས་ཐིན་ཐོ་འབྲི་བའི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ཅམ་ཡང་འགྲུབ་མེད་པར་བསམ་ཆེ་རང་ཉིད་རང་ལ་རོག་ཅོང་བ་ཞིག་རེད། རོག་ཁྲིས་
བཏོགས་ཏེ་བྱིར་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ད་དུང་སེམས་ཀྱི་བྱར་དུ་སྟོང་ཆ་ཞིག་ལྷག་འདུག་
པ་ནི་ཕ་ར་རྒྱ་སིར་སླེབས་ཀྱང་ཕ་ར་རྒྱ་སིའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྟོ་ཆེན་ཅམ་ལས་སློབ་བུའི་
ཁོར་ཡུག་དང་། སྤྲིག་འཇུག་ས། དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་ལ་རྒྱུས་ལོན་བག་ཅམ་ཡང་
བྱ་མ་ཐུབ་པ་དེ་རེད།

ཅེ་ཞིག་མ་འགྲུབ་པའམ་གང་ཞིག་མ་རྟོག་པ་ལྷ་བུའི་སྤྱང་ཆོར་ཞིག་གི་རང་ཐེངས་
འདིའི་ཐོས་པ་མག་མོག་དང་མཐོང་ཚུལ་རབ་རིབ་ཀྱི་ཐིན་ཐོ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་མཇུག་
བསྐྱེད་པ་ཡིན།

བྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༥ ནས་ ༡༩ བར་ཕ་ར་རྒྱ་སིར་མ་ཐིན་བཏབ། བྱི་ལོ་
༡༩༥༧ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༢༣ ཉིན་འབྲས་སྤངས་སུ་སྟོན་འཕྲི་ཅུང་ཅམ་བྱས་ཏེ་རྟོགས་པར་
སྤྱད།